

Jánoki-Kis Viktória

Tartozás

Jánoki-Kis Viktória
(1982, Tiszaföldvár)
építészmérnök, író,
Budapesten él

Az asszony éles, vonyító kutyaugatásra ébredt. Oldalra fordult. Az olvasólámpa buráján sárga, öntapadós cetli lógott, rajta nyomtatott betűkkel: MA JÖN A FIAD, CSABA. Mellette egy másik, rózsaszín cetlin: CSIRKEVÁGÁS.

Felkelt, levette a hálóinget. Ráncos felsőtestén lötyögött a trikó, vékony lábain elállt a bugygyos alsónemű. Lassan öltözködött, fordítva vette fel a melegítőnadrágot, elfelejtett zoknit húzni. Csontos lábujjai előrecsúsztak a papucsban, ahogy kicsoszogott a konyhába.

Mikor megnyomta a tűzhely gombját, még tudta, mit akar főzni, de aztán csak állt, és hallgatta a gáz halk süvítését. Tekintete a konyhaszekrény felső polcán álló fotókra esett. Kedves arcú, fiatal lányok, aranyozott keretben. Mind egyik kép alján egy-egy papír fecni, névvel: JULI, MÓNI, ZITA. Erről eszébe jutott, hogy süteményt kell sütnie az unokáinak, mert a fia biztos elhozza őket. A fiának pedig rántott csirkét akart készíteni.

Teleengedte vízzel a magas falú fazekat, és feltette főni a kopasztáshoz.

Benyitott a kamrába, kereste a sárga lavórt, de nem volt a helyén. Benézett a polcok alá, eltolt az útból néhány befőtt üveget, kipakolta a sarokba támasztott takarítóeszközöket, mégsem találta sehol.

Átbotorkált a fürdőszobába. Meglátta a fogkefét, fogat mosott. Közben a tükörré ragasztott cédulákat nézte: KÉS, LÁMPA, KULCS A LAVÓRBAN. LAVÓR A KÁDBAN. Jobbra fordult, és a fürdőkádban valóban ott állt a nagy sárga tál, benne minden szükséges eszközzel. Ennek nagyon megörült. Kiöblítette a száját,

zsebre tette a fogkefét, hóna alá csapta a lavórt, és kiment az udvarra.

Sárgán csillogott a fű, hajnalodott.

A kutya dühösen csaholt, bozontos szőrébe belevágott a nyakörv.

– Leó, az isten áldjon meg, mi van már veled? Egész éjjel be nem állt a szád! – mordult rá Katalin. A disznók rőfögve tülekedtek az ólban, ahogy elhaladt mellettük. Benyitott a baromfiudvarba, kilakatolta a korhadt deszkaajtót. Leguggolt, bevilágított a sötét, ablaktalan kis ólba. A tyúkok szorosan egymás mellé húzódva aludtak a dúcon. Behajolt, elkapta a hozzá legközelebb eső állat szárnyát, és kirántotta az ólból. A kakas felkukorékolt, a tyúkok szétrebentek, a csapdába esett csirke kapálózva sirt. Odahurcolta a lavórhoz, szárnyait tónél össztekerete, csőrét hátrafesztette, lenyúlt a késért, és egy gyors mozdulattal átvágta a torkát.

Nézte a kezében elernyedő testet, és megnyugodott. Pár hónapja vágott utoljára csirkét, és azóta annyi minden megváltozott. Elveszett szavak, homályba tűnő nevek, szertefoszló gondolatok. De amíg az igazán fontos dolgok működtek, nem volt oka a kétségbeesésre. Ott feküdt előtte a farönkön egy levágott állat, és ettől jó kedve lett, erőre kapott. Bement a házba, kihozta a forró vizet.

– Kushadj mán! – kiáltotta oda a kutyanak. – Mit tömtél megint a szádba? Úgy folyik belőle a hab, mintha valaki samponnal mosta volna ki.

Megkopsztotta a csirkét, bevitte, lepatogtatta róla a pihéket, hozzálátott a belezéshez. Az éjjeli csatangolásból visszatért macska hangos nyávogással kísérte az eseményeket.

Odadobta neki a lépet. A tüdőt és a zúzat egy külön tálba tette, kiment vele az udvarba.

– Na gyere ide, te vénség, egész eddig tőled zengett az utca, most meg lapítasz.

A kutya előbújt a házából, kúszva közelített, hasa alatt porzott a föld. Beleszagolt a tálba, de hozzá se nyúlt a friss belsőségekhez.

– Mi van veled? – kérdezte Katalin. Megsimogatta az öreg házőrző fejét, mire az még jobban lelapult, körmeit a földre mélyesztette, és halkan morgott. Egy pillanatra tétován felpillantott, a gazdája szemét kereste, de aztán oldalra ugrott, és rákapott az asszony lábára.

Katalin felsikított, fenékre esett. Pókjárásban hátrált a disznóólig, vére sötét foltot ütött a barna melegítőnadrágon. Káromkodva fel-tápászkodott, megcsóválta a fejét, bebicegett a házba. Ráült a fürdőkád szélére, letolta a nadrágját. Hátról, a jobb vádliján gödörszerű sebet látott, és mellette egy hosszú, felületes karc-lást. Nem volt mély harapás, alig fáj, inkább csak bántotta. Halkan szipogott, míg kimosta a sebet, és sokáig csoszogott fel-alá a szűk kis fürdőszobában, mire megtalálta a gyógyszeres dobozt. Előkotort belőle egy nagy sebtapaszt, felragasztotta a lábára. Visszahúzta a nadrágot, átment a konyhába, leroskadt a heverőre, hátát a falnak támasztotta.

– Fene enne meg, ennek is épp ma kellett tör-ténnie. Bolond kutya, kölyökkora óta nem csinált ilyet – sóhajtott fel. Megsimogatta az ölebe gömbölyödő macskát.

A kakukkos óra kilenc órát ütött a falon. Ha összeszedi magát, délre még elkészülhet min-dennel, de most egy kicsit muszáj pihennie. Nézte a konyhaszekrény tetején sorakozó mis-kakancsókat, zöld csalikancsókat és ciradás kulacsokat, régi életének megkövült emlékeit.

Látta megboldogult férjét, ahogy hajtja a ko-rongot, kezei alatt edénnyé formálódik a puha agyag. Érezte saját kezében az írókát, amivel a kulacsokat virágozza, hallotta a kemencében pattogó lángokat, amelyek között vakító fehér-re keményedik az edény. Lecsukta a szemét, és

újra ott volt a műhelyben, beszívta a nedves agyag földszagát, és érezte a jelenlétét annak az embernek, akinek hiányához húsz év alatt sem tudott hozzászokni.

Az óra hangosat kattant a falon, Katalin fel-riadt. A macska már nem volt az ölében. Meg-lepte, hogy az asztalon hever egy levágott csir-ke. Felállt, a kályha melletti szekrényhez lépett, mint mindig, amikor úgy érezte, a dolgok ösz-szezavarodtak körülötte. Legalább tizenöt cit-romsárga, rózsaszín és halványzöld cetli lógott a szekrényajtókról. TERIÉKHOZ ÁTMENNI LISZTÉRT. POSTA. GÁZSZÁMLA HÉTFŐN. CSABA JÖN JÚNI 12-ÉN. PITE A LÁNYOK-NAK. CETLIKET ELDUGNI.

Nem kellett végigolvasnia mindet, a dara-bok hamar összeálltak egy egésszé, és elmúlt a félelem. A szomszédasszony is feledékeny, szokták ugratni egymást, a cetlizést is együtt találták ki. Meg hogy a gyerekeknek jobb erről nem beszélni.

Feldarabolta, megmosta, bepanírozta a csir-két, feltette főni a húslevest. Zöldségeket sze-dett a kertben, felkapkodta a lehullott almá-kat. Közben időnként a kutyára pillantott. Nem értette, miért követi minden léptét nyüsztve, maga alá húzott farokkal, mintha büntudata lenne.

Míg a pitetésztát gyúrta, unokái nevét ismé-telgette magában. Fél tizenkettőkor kirántotta a húst, dél előtt néhány perccel elkészült min-den. Körbejárta a házat, összegyűjtötte a cetli-ket, betette mindet az éjjeliszekrény fiókjába. Fehér, hímzett nyakú pólót húzott, rá a legszebb, kamillavirág-mintás otthonkáját.

Kiment a kerítés elé, leült a padra, az öreg diófa árnyékába.

Ölbe tette a kezét, ráncos bőrén átütöttek a lila erek.

Nézte az utat.

Várt.

Tizenkettő óra harmincháromkor fehér kifsur-gon kanyarodott be az utcába, oldalán nagy,

fekete betűs felirattal: BOGOS KFT., KÉZMŰVES TERMÉKEK VÁSÁRLÁSA ÉS ELADÁSA. Végiggurult a rögös földúton, és leállt a tizen-nyolcas számú ház előtt.

Fekete bőrdzsekis, pókhasú, kopaszodó férfi szállt ki belőle. Kihúzta magát, derekán betúrta a kockás inget, és úgy nézett szét, mintha az egész utca az ő birtoka lenne. Amint észrevette az árnyékban üldögélő öregasszonyt, oda-sietett hozzá, megölelte.

– Jól nézel ki, anya! Olyan barna az arcod, mint a gesztenye héja.

– Kapálok naphosszat, Csabikám, hisz tudod, ha egy napot kihagyok, rögtön rám nő a dudva. Hol vannak a lányok, Juli, Móni és Zita?

– Nagyok már, itt a nyár, elmentek szórakozni a barátnőikkel.

– A barátnőikkel? – kérdezett vissza Katalin, és a furgon felé nézett eltűnődve. – Sütöttem nekik almás pitét.

Az autóból alacsony, beesett arcú kis nő lépett ki, táskát cipelt a jobb vállán, a kapuhoz sietett. Megcsókolta az öregasszonyt, és aggódva kérdezte:

– Mamika, de le van fogyva, eszik rendesen?

– Nincs is lefogyva, ne káromgj már – hurrogta le a férfi, és elindult az udvarba. – Leó, kishaver, gyere csak ide! Hoztam neked valamit.

A kutya bent feküdt a házában, csak a feje lógott ki. Zavartan forgatta a szemét, lihegett, szájából mindkét oldalon sűrű nyál folyt ki. Meg sem moccant a férfi hívására.

– Hát ezzel meg mi van?

– Nem bírja a meleget – felelte Katalin. – Gyere, menjük be enni, mielőtt kihűl a vacsora.

– A vacsora? – nevetett fel a férfi, és követte az anyját.

A felesége lehajtott fejjel, csendesen lépdelt mögöttük.

A viaszos vászonnal borított asztalnál hat emberre volt terítve.

Katalin kitette középre a nagy fazék, gőzölgő levest.

– Kérlek, szedj nekem, Noémi – mondta a férfi, és csendben figyelte, ahogy a tányérja megtelik. Nem várta meg a többieket, evett. Az első kanál után összevonta a szemöldökét, a második után letette a kanalat. – Ez édes – nézett lesújtóan az anyjára.

– Tessék? – kérdezte az asszony.

– Anya, ez olyan édes, mint a gyümölcsleves! Mit tettél bele?

– Csirkét, fiam, ma reggel vágtam. Meg zöld-ségeket.

– Képtelenség lenyelni – mondta a férfi. Eltolta magától a tányért.

– Mamika, szerintem cukrot rakott bele só helyett – mondta Noémi, és a konyhapulton álló, nyitott fedelű cukortartóra mutatott.

– Cukrot? Nem, az kizárt – mondta zavartan az öregasszony. – De ha nem ízlik, ne egyétek meg. Hozom a másodikat.

A roppanós, belül porhanyós rántott csirke gyorsan feledtette a rossz élményt.

– Mi van a szomszédokkal, anyácska? – kérdezte a férfi csámcsogva.

– Teriék folyton panaszkodnak a rókákra, ellopták már vagy öt tyúkjukat. Mondtam nekik, hogy foltozzák meg végre a kerítést, de nem hallgatnak rám.

– Tőled is loptak?

– Kik?

– Hát a rókák.

– Nem, ide be nem merik tenni a lábukat. Leó széttépné őket.

– A jó öreg Leó, hát persze – bólogatott Csaba, és tovább nyammogott egy szaftos felsőcombon.

– A lányok mikor jönnek be? – kérdezte Katalin a menyé felé fordulva.

Noémi értetlenül nézett az anyósára, aztán a férjére.

– Nem jöttek velünk a lányok, mamika.

– Nem jöttek?

– Nem, a barátnőikkel nyaralnak.

– De hát sütöttem nekik almás pitét – felelte az öregasszony. Felnézett a szekrényen álló fotókra.

– Sajnos most nem értek rá, de puszilják a nagyit. Olyan nagyok már, Juli szeptemberben kezdi az egyetemem – mosolygott Noémi.

– Rá fog menni a gatyánk – fűzte hozzá Csaba, és most egy csirkemellet vett ki a jénai tálból. – Nem állunk valami fényesen, anyácska. Szinte minden, ami bejön a webáruházból, megy a törlesztésre. Nem úgy veszik már a kézműves munkákat, mint régen. Szinte rá kell tukmálni az emberekre. Tolonganak az Ikeában, mint a barok, egyforma vályúból akarnak zabálni.

Katalin bólogatott, szórakozottan bámult ki az ablakon. Befejezte az evést, eltolta magától a tányért. Csaba odanyúlt, felkapott róla egy félig lerágott szárnyat.

– Megehetem?

– Gyerekkorodban is mindig ezt csináltad – nevetett az öregasszony.

– Jézusom, Csaba, ne már! – fortyant föl Noémi.

– Mit ne már? Éhes vagyok!

– Inkább gusztustalan – suttogta a nő, és elkezdte összeszedni a tányérokat.

– Szóval, anya, arra gondoltam – folytatta a férfi, szájában a félig lerágott csonttal –, hogy lassan ideje lenne túladni a műhelyben lévő kerámiákon. Nagyon kell a pénz, értelmetlen luxus tovább őrizgetni azt a sok edényt. Jövő héten lesz Pesten a nagyvásár, végre kaptunk engedélyt, elvinném oda mindet. Ami meg nem megy el, felnyomom a weboldalra. Meglenne belőle Juli taníttatása legalább egy évre.

– Milyen Julié?

– Az unokádé. Jaj, anya, figyelj már! Szeptembertől egyetemre megy, és kell a pénz. Elvinném a kerámiákat, amiket apával csináltatok.

– Azt nem lehet, kisfiam, a műhely zárva van.

– Tudom, de semmi értelme, hogy ott álljon bent több millió forint.

– A műhely zárva van, mert apád ott halt meg. Nem mehetünk be oda többet – mondta az asszony, és felállt a székről, odasántikált a sütőhöz.

Csaba megcsóválta a fejét.

– Mamika, mi ez a nagy folt a melegítőd száran? – kérdezte Noémi.

– Melyik? Ez? Talán a csirke vérezte össze, amikor levágtam.

Ették az almás pitét.

Noémi még egyszer elmagyarázta az anyósának, hogy hol vannak az unokák, aztán a háziállatokról beszélgettek. A férfi hallgatott. Kávét ittak, utána kimentek a kertbe. Katalin répát, petrezselymet, zellert szedett, hogy a menyé főzhessen belőle egy finom levest, jó sósat.

Csaba leguggolt a napon heverő kutyához, óvatosan megsimogatta, nehogy felébressze. Tudta, hogy az anyja délutánonként le szokott feküdni szunyókálni. Várta, hogy elfáradjon. Mikor az asszony már csak bóbiskolva válaszgatott nekik egy műanyag széken üldögélve a diófa árnyékában, megkérte a feleségét, kísérje be a mamát lepihenni, és maradjon mellette, ne engedje ki a kertbe akkor se, ha felébred.

A férfi hamar megtalálta a melléképület kulcsát, és gyorsan, módszeresen pakolta ki a műhely raktárát. Harminc nagy, üres dobozt hozott a furgonnal. Mind megtelt. A legértékesebb darabokkal kezdte, majd haladt a silányabbak felé. Közben fejben számolgatta, melyik megnyit érhet. Egymás után tűntek el a mívesen korongozott, mázas miskakancsók, írókás díszítésű csalikancsók, öblös káposztasavanyítók, füles kulacsok, lisztes bödönök és virágos vázák. Egy óra alatt kész volt az egészszel. Mire az anyja felébredt, már újból zárva volt a műhely, és helyén lógott a kulcs.

Jókedvűen búcsúzkodtak.

A kapuban Katalin szorososan magához ölelte a fiát. Tudta, hogy nagyon elfoglalt, és hónapokba telhet, mire viszontlátja.

Három héttel később a kutya eltűnt. Az asszony csak az elszakadt láncot találta, amikor kora reggel kiment az udvarba. A diófáról méteres ágakat tört le a vihar, mennydörgött és vilámlott egész éjjel. Remélte, hogy a félelmében

Madarász Viktor: Feltámadás (Petőfi lovon)
(vázlat, 1913 körül)

elszökött jószág hamarosan megnyugszik, és hazatalál. Nekilátott rendet tenni a kertben, összeszedte a melléképület tetejéről lesodródott cserepeket, egy kupacba hordta a szereszét heverő ágakat, a járdáról lesöpörte a faleveleket, felszedte a földre hullott gyümölcsöket.

Délre már lüktetett a halántéka, hasogatott a tarkója. Bement a házba, átöltözött, lehúzta a redőnyt, lefeküdt. Nyakig húzta a takarót, rázta a hideg. Dühös volt, mert megint elfelejtett kötényt kötni a fejére, biztosan napszúrást kapott. Félálomban tűnődött, vajon miért érzi magát napok óta ilyen furcsán. Hol kedve tá-

madt sertéspörköltet falatozni reggelire, és süteményt sütni saját magának, hol órákon át a konyhában ült, és csak a kancsókat nézegette. Egyik nap könnyedén ellátta az állatokat, és még a hátsókeretet is felkapálta, a másikon di-dergett, és úgy feszített a koponyájára, hogy egész délután feküdni kellett.

Odanyúlt az éjjeliszekrényen álló citromsárga papírkötegghez, és a legfelső lapra ráírta, hogy HOLNAP HÁZIORVOS. Lehúzta a cetlit, felragasztotta az olvasólámpa burájára, majd visszabújt a takaró alá, és elaludt.

Az ébresztőóra öt óra tízet mutatott, amikor újra kinyitotta a szemét. Hirtelen nem tudta, délután van-e, vagy hajnal. Szorongás fogta el. Valami távoli, baljós félelem azt súgta neki, ne menjen ki megetetni az állatokat, mert a disznók rátámadhatnak. Csak feküdt, és nézte a redőny apró nyílásain beszűrődő napsugarakat. A fénycsóvákban táncoló porszemek egymásba kapaszkodtak, és hirtelen nagy hópelyhekké alakultak át. Sűrűn hullottak a szőnyegre, beborították a szobanövényeket, a bútorok tetejét, és a paplant is. Egyre vastagodott a hó az aszszony fölött, mellkasán érezte a súlyát, arcán a hidegét, a leve befolyt a szájába, elzsibbasztotta az ínyét.

Katalin pánikba esett. Köpködött, hadonászott, lerúgta magáról a takarót, zihálva ugrott ki az ágyból. Csupasz talpa alatt azonnal elolvadt a hószőnyeg, a pelyhek ismét lomha porszemekké váltak a levegőben.

Remegő térddel ment az ablakhoz. Felhúzta a redőnyt, friss levegőt engedett be, mélyeket lélegzett. Leült a kis asztal melletti székre, imádkozott, csontos ujjai közt morzsolgatva a rózsafüzért. Elmondott a keresztre egy *Hiszek-egy*-et, aztán mindegyik öregszemre egy *Mi-atyánkot*, de amikor a táblaszemekhez ért, elakadt. Nem jutott eszébe az *Üdvözlégy* szövege. Elkezdte egyszer, majd még egyszer, de harmadjára is csak addig jutott, hogy „Üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes...” Elsírta magát. Halkan szípigva számolgatta a füzérszemeket, amikor

váratlanul közeli rőfögés hangjára lett figyelmes. Összerezcent. Letette a rózsafüzért, az ajtóhoz lépett, résnyire nyitotta.

A folyosón egymás testének feszülve dula-kodtak a disznók, felborították a kovácsoltvas virágállványt, elsodorták a fal mellé állított kartondobozokat, szájukból cafatokban hullott a reklámújság. A rájuk száradt trágya orrfacsaró bűzzel töltötte meg az előszobát.

– Az anyátok szentségét! – kiáltott fel Katalin. Arca kipirult, nyakán kidagadtak az erek. Megragadta a sarokban álló partvis nyelét, és elkezdte ütni-verní az állatokat. A fa suhogva szelte a levegőt, keményet csattant a szőrös hátakon, ide-oda forogtak a kunkori farkak, minden disznó visítva menekült, és egy pillanat alatt eltűnt a kopott lábtörlő alatt.

Katalin kezéből kiesett a partvis. Nekidőlt a kredencnek, tenyerét végighúzta a tarkóján, csurom víz volt. Letörölte a zsebkendőjével. Mereven figyelte a lábtörlőt, úgy hátrált a konyha felé. Arra gondolt, egy jó erős kávétól talán kitisztul végre a feje. Meggyújtotta a lángot, feltette a kávé, várt. De a kávéfőző fütyülése úgy megrémisztette, hogy odakapott, és leverte a földre. A szétfröccsenő, forró lé átáztatta a nadrágját, a műszálak rátapadtak pergamenvékony bőrére. A hirtelen fájdalom ismét dühbe gurította. Rádobbantott a lábtörlőre, felkapta a seprűnyelet, kirontott az udvarba. A hirtelen, erős fénytől hányinger fogta el, de csak ment tovább, felrántotta a disznóól ajtaját, és teljes erejéből ütni kezdte az állatokat.

– Ezt nektek, ti rühös dögök, a frászt hozzátok rám! – kiabálta hisztérikusan.

A disznók fejvesztve menekültek, az ól egy perc alatt üres lett.

Katalin átfutott a baromfiudvarba, felrúgta az etetőtálakat, törött cserépdarabokkal dobálta a rémült tyúkokat. Homlokáról ömlött a veríték, szája szélén habzó nyál csillogott. Megbotlott egy kőben, hasra esett. Nézte az ujjai között szétrnyomódó tyúkürüléket, és hirtelen, mintha álomból ébredt volna, döbbenet nézett szét maga körül.

Felállt, leporolta a ruháját, megpróbálta visszaterelni a disznókat, de azok megrészegülten száguldoztak a kertben. A fű máris kopni kezdett vágató patáik alatt. Kitért az útkülből, nehogy fellökjék. Bement a házba, feltörölte a padlót, letakarította a kredencet. Rettentő szomjas volt, öntött magának egy pohár vizet, de ahogy a szájához emelte, leküzdhetetlen undor fogta el. Begörccsölt a garatja. Korábban ilyet még sosem érzett. Nem tudott inni egy kortyot sem. Megtörölte az arcát egy bevizetett konyharuhával, és leült a díványra. Hívta a macskát, de az nem ment oda hozzá, hátán felborzolt szőrrel állt a kályha tetején, és fűjt.

Katalinnak egyre jobban fáj a feje. Rettegett, mit fognak szólni a szomszédok, ha meglátják az udvaron futkosó állatokat, de eldöntötte, hogy akkor is segítséget fog kérni. Előtte azonban rendbe kell szednie magát. Így mégsem mehet át Terikékéhez. Tyúkszaros az otthonkája, ráadásul képtelen összecukni a száját. Reggel óta el van zsibbadva az állkapcsa, állandóan csorog a nyála, épphogy letörli a kézfejjével, kezdheti előlről. Főz egy kávé, megissza tűzforrón, aztán megmosakszik, átöltözik, és átmegegy a szomszédba.

A konyha ajtajában ekkor megjelent Csaba. Olyan fénylő volt, mintha a bőre alatt ezernyi apró lámpa világítana.

– Az edényekért jöttem, anyácska, add ide a kulcsot – mondta kedvesen.

– Fiacskám! Az állatok! Segíts betereelni őket! – kiáltotta az asszony. Felállt a díványról, indult a fia felé, de ahogy megérintette a karját, eltűnt. Ettől végképp kétségbe esett. Letérdelt a küszöbre, hangosan sírt. A macska ráugrott a hátára, és belekarmolt a nyakába.

– Hát egy perc nyugta sem lehet már az embernek a saját házában?! – visította. Kifutott az előszobába, leakasztotta a műhelykulcsot, átvágott az udvaron, félúton felbukott egy disznóban, négykézláb mászott el a műhely ajtajáig. Belekapaszkodott a kilincsbe, elfordította a kul-

csot, zihálva benyitott, és becsapta maga mögött az ajtót.

A kinti lárma után szinte áhítatos csend uralkodott a műhelyben. Minden a régi helyén volt, jobb oldalon a két korongozóasztal, szemben az agyaggyúró pad, alatta az oszlopokba rakott agyagrögök nejlonzacskókba csomagolva. Középen a mázoló, körülötte székek, műanyag vödrök és lavórok, aljukon kiszáradt agyag.

Katalin a fal csaphoz lépett, ajkához emelte a vizet, de továbbra sem tudott inni. Nyálat köpött a kagylóba, kimerülten hörgött. Megint görcsölt a torka. Átvonszolta magát a raktárba. A polcok üresek voltak. Eltűnt az összes miska-kancsó, káposztasavanyító, kulacs, bödön, váza és étkészlet.

Eltűnt minden.

Eltűnt az élete.

Lefeküdt a linóleumra, fejét a karjára hajtotta. A polcok szédítőn forogtak körülötte. Hányt. Levette a kendőjét, feltörölte a szennyet, visszafeküdt a karjára. Ősz haja csomókban bomlott a padlóra. Porzó szárazságot érzett legbelül, de a víz gondolatára ismét öklendezni kezdett.

Aztán az idő feltartóztathatatlanul pörögni kezdett visszafelé. A sűrű, pókhálós falak kifehéredtek, az agyagrudakról lebomlott a nejlon, a vödrök megteltek vízzel. A kések, szivacsok, öbölök és írókák sorba rendeződtek az asztalokon, a kemencében fellobbant a láng. Surrogva elindultak a korongok, és a jobb oldali asztal mögött megjelent Katalin férje erősen, fiatalon. Arcát olyan élesen látta, mint talán még soha. Egyik kezét a forgó agyagon tartotta, a másikat kinyújtotta felé.

Az asszony felállt, szomszédja elmúlt, nem fáj már semmije.

Megfogta a férfi kezét, és elmosolyodott.

Ne félj, Katinka, velem jössz, hazaviszlek, halotta még, aztán elsötétült minden.

– Nem tetszett nekem a múltkor. Láttad, hogy egy halom alsóneműt tárolt a hűtőszekrény te-
tején?

– Anyám mindig is szórakozott volt, tudod jól. Add már a tényérokát!

– Teli volt cetlikkel a kamra, még egy polcot is felcímkézett, hogy POLC.

– Elmúlt nyolcvan. Mit vársz tőle?

– Csak aggódom.

– Nem fogok húszezreseket csúsztatni egy orvos zsebébe csak azért, hogy írásban rögzítse, az anyám megöregedett – zárta le a dolgot Csaba, és nézte a stand előtt elvonuló, tarka embertömeget.

Tagbaszakadt, kopasz férfi állt meg a pavilon árnyékában, összevont szemöldökkel vizsgálta az asztalra kipakolt árut.

– Eredeti, mezőtúri kézműves munkák – mondta Csaba nyájasan.

– A feleségem él-hal ezekért a vidéki lomo-
kért, gondoltam, meglepem valamivel a házasa-
sági évfordulónkra – felelte a kopasz.

– Nézze ezt a csárdáskorsót, micsoda ará-
nyai vannak. Mérete ellenére ez az egyik legke-
csesebb darabunk. Finom, plasztikus díszítés,
autentikus máz, ünnepi forma.

A kopasz hunyorgott, vakargatta az állát.

– Háromezerért elviszem – mondta.

– De uram, ez egy igazi remekmű. Apám ké-
szítette '75-ben, iparművészeti díjat nyert vele.

– Akkor tartsa meg.

– Várjon, ötezerért a magáé.

– Hármat adok érte.

– Legyen négy.

– Túl sok – felelte a vásárló, és elindult a kö-
vetkező stand irányába.

– Háromezer-öt? – kiáltott utána Csaba, de
hiába. Dühösen letette a korsót. Zsebében meg-
csörrent a telefon.

– Tessék – szólt bele ingerülten.

– Jó napot kívánok. Dr. Mezei Dénes vagyok,
mentőorvos. Bogos Csabával beszélek?

– Igen.

– Az ön édesanyja Bogos Lajosné, született 1928. augusztus 2-án, Mezőtúr, Akácfa utca 2-es szám alatti lakos?

– Igen – felelte a férfi tétován.

– Kérem, üljön le, vagy szakítsa félbe, amit csinál.

– Állok egy vásár közepén. Mit akar?

– Sajnálatos hírt kell közölnöm önnel. Az édesanyját ma reggel holtan találtuk az otthonában.

Csaba megfogta a korsó fülét, és mereven nézte a feketével rajzolt virágdíszeket.

– Vonalban van még, uram?

– Ez valami tévedés lehet.

– Sajnos egészen rendkívüli esemény vezetett a halálesethez. Minden okunk megvan feltételezni, hogy az édesanyja veszettségben hunyt el.

– Tessék?

– Zavart elmeállapotot tükröző körülményeket találtunk a házban és körülötte. Bénulásra, kiszáradásra, légzéselégtelenségre utaló jelek vannak a testén, és egy pár hetes kutyaharapás nyomát észleltük a jobb vádli hátsó oldalán. Nem messze a háztól találtunk egy rókaharapásos kutyatetet is. A vizsgálatok folynak, még várunk a laboreredményekre, de minden jel arra utal, hogy az édesanyja veszettség áldozata lett.

Csaba nem tudott megszólalni.

– Bocsásson meg, de feltétlenül tudnunk kell, hogy ön, vagy más családtagok mikor találkoztak utoljára az édesanyjával, mert ha beigazolódik a halál oka, minden érintettet karanténba kell helyeznünk, és a lehető legsürgősebben posztexpoziációs sorozatoltással kell immunizálnunk.

Csaba a rántott csirkére gondolt, és a félig lerágott szárnyra, amit kivett az anyja tányérjából. Térdei megremegtek, összeszorult a gyomra, elfogta a hányinger.

– Három hete jártam az anyámnál, a feleségemmel – felelte.

– És azóta észlelt magán bármilyen tünetet a következők közül? Fejfájás, hőemelkedés, hangulatváltozások, szorongás, hallucinációk?

A férfi elnézett a hömpölygő tömeg fölött, a vár kupolája zölden csillogott a napfényben.

Évekig készült rá, hogy végre pavilonhoz jusson a fővárosi nagyvásáron. Izgalommal várta, hogy itt lehessen, mégis napok óta kínlódott a fejfájással, nehezebbre esett a koncentráció, egymás után kapkodta be a fájdalomcsillapítókat.

– Uram, hall engem?

– Igen, hallom. Azt hiszem, nem észleltem ilyen tüneteket, bár egy kicsit kimerültebb vagyok a szokásosnál.

– A törvény értelmében utasítom, hogy azonnal fájradjon be feleségével az ÁNTSZ legközelebbi szervéhez, és addig is a lehető legkevesebb emberrel érintkezzen! Most hol tartózkodik?

– Budapesten.

– Gyerekeik vannak?

– Három.

– Vigye őket is, minden perc számít, már lejelenttem az esetet az Országos Epidemiológiai Központban, várni fogják önöket.

– Értem – mondta halkán Csaba. – Szóval az anyám meghalt?

– Meg, uram. Őszinte részvétem. A mezőtúri kórházba szállítottuk, boncolásra.

– Mikor nézhetem meg?

– Jelen helyzetben a legfontosabb az, hogy...

– Tudom, az ÁNTSZ. Most leteszem.

– Igazán sajnálom.

– A viszonthallásra – mondta a férfi, és kinyomta a telefont.

Hátat fordított az asztalnak, kisétált a vár falhoz.

Ínye alatt összegyűlt a nyál, térdére támaszkodva öklendezett. A turisták fintorogva kerülgettek. Letörölte a száját, aztán újból felegyenesedett. Nézte a Dunát. A folyót szelő uszályok és sétahajók olyan komótosan szelték a vizet, mintha minden ugyanúgy lett volna, mint tíz perccel ezelőtt.

Eszébe jutottak a tartozásai, amiket még törlesztenie kell.

És az is, amit már nem egyenlíthet ki soha.

Erőt vett magán, visszament a pavilonhoz, karon fogta a feleségét, elvonta az asztaltól, és lassan, tagoltan beszélni kezdett hozzá.